

Δουλιές με φούντες

Κυριακή, 28 Ιουλίου 2013
4:17 μμ

46

Στο Βυζάντιο **φούνδα** ή **κοιλιόδεσμος** ή **πουγγίον** λεγόταν το σακίδιο με τα χρήματα που έζωναν στη μέση τους οι Βυζαντινοί. Η ρίζα της λέξης είναι λατινική από το **fundo**, που σημαίνει κυριολεκτικά **βυθίζω** (το καράβι ή η επιχείρηση "**πηγε φούντο**" λέμε σήμερα). Θυμηθείτε το Αγγλικό **Fund**, το Γαλλικό **fonds**, το Ιταλικό **fondo**. Σε όλες αυτές τις γλώσσες η λέξη σημαίνει «κεφάλαιο», «χρηματοδότηση».

Πρβλ. «**Με τί φόντα πας να κανεις αυτή τη δουλειά;**». Στην αρχή σημαίνει «**με ποιά κεφάλαια**» και μεταφορικά «**με ποιά προσόντα**».

Μεταφορικά **fundo** σημαίνει: **θεμελιώνω, καθιερώνω, παγιώνω, πακτώνω** και τελικά **συνάπτω σύμβαση**. Αυτό γιατί κατά την σύναψη μιας σύμβασης οι Ρωμαίοι συμβαλλόμενοι **βύθιζαν** τα ραβδιά τους στο έδαφος για να στερεώσουν συμβολικά την συμφωνία (**pactum**, βυζ. [Πάκτον](#))^[2. 411] και την νομική ρήση "**pacta sunt servanda**" = τα συμφωνημένα είναι τηρητέα, πρέπει να τηρούνται. Ακόμα και τώρα λέμε "**τα μλημένα και τιμημένα**" (τιμώ=τηρώ).

Έως το 1935 υπήρχαν και «**εγχειρίδιες αμοιβές**», στην περίπτωση των οποίων ο ιερέας παίρνει τρόπον τινά τα χρήματα στο χέρι (υπάρχουν και «έκτακτες εγχειρίδιες αμοιβές» και «βασικές αμοιβές» [**stipendia fundata**]), οι οποίες στη Γερμανία είναι συν τοις άλλοις απαλλαγμένες από φορολογία ^[1]. Δηλαδή οι συμβατικές αμοιβές, οι τιμές τιμοκαταλόγου.

Εργασία "**φουντάτη**" εννοείται λοιπόν η συμβατικά κατοχυρωμένη εργασία και δεν έχει σχέση με την γνωστή φούντα=θύσανο*. Το "**Εργασίες φουντάτες**" ερμηνεύτηκε από τους μεταγενέστερους "**δουλιές με φούντες**".

Τουρκικά το φούντο, ο βυθός, ο πάτος λέγεται **ντίπ** που μεταφορικά εμείς το χρησιμοποιούμε για να δηλώσουμε το "τίποτα" και το «καθόλου», ολοσχερώς. πρβλ. Εγώ τον σπρώχνω και αυτός δεν κουνιέται ντιπ. Δεν καταλαβαίνει ντιπ.
Πβλ.

Τόση ώρα είχε το κεφάλι του στον ντουρβά ο άνθρωπος
Και αυτοί «ντιπ» !
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ - ΑΧΑΡΝΗΣ - Διασκευή : Δ. Σαββόπουλος

Η γενική του **πάτου** είναι **ντιμπί** πρβλ. **καζάν-ντιμπί** (kazandibi). δηλ. Γλυκό του **πάτου του καζανιού**.

Η **φούντα** ως λέξη χρησιμοποιείται και για να δηλώσει τους θυσάνους της Ινδικής Κάναβης (**χασίς**).

Συμπέρασμα

Η **δουλειά με φούντες** είναι λοιπόν μια σίγουρη (χρηματοδοτούμενη) και καλή δουλειά, και όχι θυσανωτή δουλειά.

Πολλές φορές η **φούντα-θυσανος** είναι διακοσμητικό* στοιχείο πολυτελούς ντυσίματος και ίσως αυτό οδήγησε στην παρετυμολογία.

Ας θυμηθούμε ότι τα πολυτελή φορέματα είχαν "ουρά" που σερνονταν στο εδαφος. Καποια τσιράκια την κρατούσαν κι'όλας. Ετσι έχουμε παραδάκι με ουρά = πλούσιο, αφθονο. Και αυτό επηρέασε την παρעτυμολογία: τι φουντα, τι ουρά!

Θύσανοι δε οι λεγόμενοι κροσσοί, όθεν και τά θυσανωτά παρά Ξενοφώντι. Τους δέ θυσάνους και **σίλλυβα** οί ποιηταί καλοΰσιν.

Πολυδεύκης - Ονομαστικόν - Ζ.64

* πρβλ. Ρηγα Φεραίου
Κάλλιο για την πατρίδα κανέναν να χαθεί
ή να κρεμάσει **φούντα** για ξένο στο σπαθί.

Για τη φούντα : λοφίο

η φουντα-θυσανος, στο καπελο είναι το λεγομενο λοφίο. Το λοφιο προσδιδει υψος και μεγαλειο σε αυτόν που το φοράει. Κατ επεκτασιν κάθε τι «με λοφίο» είναι μεγαλο και εντυπωσιακο . Συνήθως όμως λέγεται ειρωνικά στη φράση βλάκας με λοφίο, ή με περικεφαλαία, ή με δίπλωμα ή με πατέντα.

Λοφιο όμως μπορεί να φορεσει ένας ανθρωπος ή ένα αλογο μονον.

Δεν έχει νοημα να πουμε, και συνηθως δε λέμε, πραγματα με λοφιο. Ουτε βεβαια με φούντες. Πχ. Σπιτι με φουντες ή ρουχο με φουντες.

Εικόνες

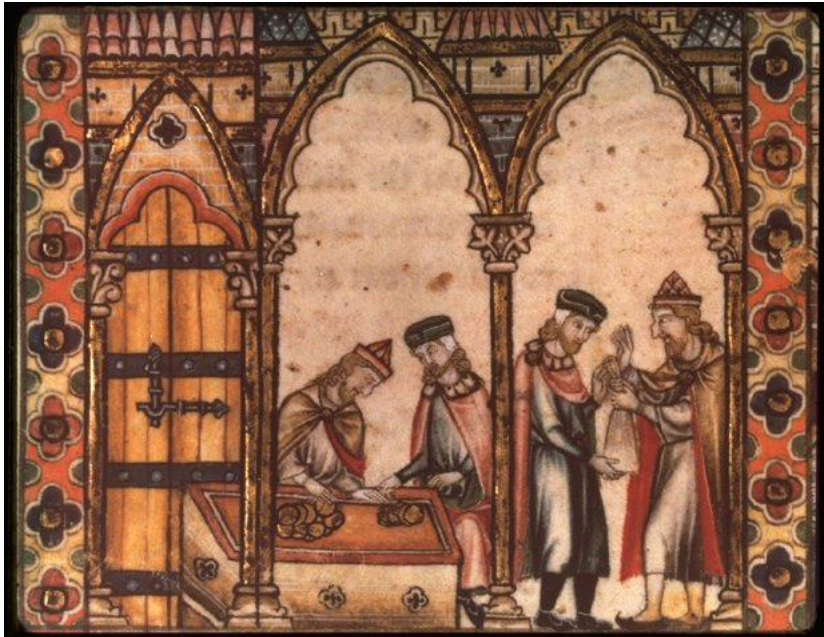
1

Κοιλίοδεσμος Συγχρονος

2

Εβραιοι τοκογλύφοι κανουν **δουλειές με φούντες** (ξεχωριζουν από τι γαμψες μύτες και το μυτερο σκουφί). Ας μη νομιζει ο αναγνωστης ότι οι χριστιανοι εκαναν λιγοτερες τοκογλυφίες (Δες [Ναΐτες](#))

Για το ντυσιμο των εβραίων δες το κεφάλαιο «Διαπόμπευση αλοθρήσκων» στο λήμα [Διαπόμπευση](#)

Βιβλιογραφία

- 1) KARLHEINZ DESCHNER Η ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΜΟΣ 4 -ΚΑΚΤΟΣ
- 2) Κ. ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ ΠΡΟΧΕΙΡΟΝ ΝΟΜΩΝ ή ΕΞΑΒΙΒΛΟΣ
- 3) 184 Ροη Παπαγγέλου - Το Κυπριακό Ιδίωμα
- 4) 302 Πέτρου Βλαστου - Συνώνυμα και Συγγενικά - Εστία - !931
- 5) Αρης Στουγιαννίδης - Εγκυκλοπαιδικό και ετυμολογικό λεξικό Βυζαντινών λέξεων
- 6) 311, Glossarium ad scriptores mediae et infimae Graecitatis - Tome I, Du Cange, Charles, Apud Amissonios, 1688.
- 7) Μεγα Ετυμολογικον Λεξικόν
- 8) 682. Πολυδεύκης - Ονομαστικόν
- 9) 161. Φαίδων Κουκουλές - Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός Τομος Γ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

<http://www.stougiannidis.gr/hypoglossal/22.htm>

13/8/2014